

SETKÁVÁNÍ

6

Ročník IX

červen 2007

číslo

BRNĚNSKÝ EVANGELICKÝ MĚSÍČNÍK

úvodník

IQ nebo chvála moudrosti?

V poslední době se stává mediálním hitem výpočet a návody, jak si zvýšit IQ. Pod touto zkratkou se skrývá inteligenční kvocient, jeden z ukazatelů psychologie pro měření duševních schopností člověka. Používanou metodou pro jeho měření je řešení různých logických, a tedy i matematických úloh, jejich bodové hodnocení a porovnání výsledku s jakýmsi standardem, který má vyjadřovat průměrnou schopnost, odpovídající věku řešitele.

Po tomto „učeném“ úvodu se podívejme na realitu. Výše IQ se začíná považovat za znak „chytrosti“, vysoké IQ dalo vznik i sdružení těchto nadprůměrných jedinců v klubu MENSA, Lidové noviny přinesly krásnou přílohu s 30 způsoby, jak si zvýšit IQ, dokonce i Karel Šíp věnoval jednu ze svých zábavných poraden předvedení vlastníků vysokého IQ. Dává však tento způsob hodnocení člověka důvod k tak velikému obdivu? Vždyť řešení v podstatě standardních úloh je možné se do jisté míry naučit a výsledek často záleží na náhodě nebo momentálním duševním stavu. Jak ale posoudit skutečné hodnoty v lidském myšlení?

A tady jsem si vzpomněl na „Knihu apokryfů“ Karla Čapka: Na pozvání tamních akademiků přišel do Boiotie athénský filosof Agathon, který hodlal přednést přednášku řešící všechny problémy světa i vesmíru. Velice se však rozčílil, že je přítomen jen malý počet posluchačů, a ti ještě pospávají nebo se baví (to se ostatně stává i dnes a dokonce v parlamentech některých zemí). Obvinil je, že nemají moudrost ani rozum a zabývají se nanejvýš volbami, které jsou pouze záležitostí chytráků. A tím mu najednou naskočil nový problém – jaký je vlastně rozdíl mezi chytrostí, rozumností a moudrostí? Například – chytrý sedlák dovede dobře prodat na trhu, rozumný sedlák umí asi dobře hospodařit, ale moudrý sedlák dobře žije, mnoho ví a dovede poradit vážně a s účastí. Podobně chytrý politik může být taškář a škůdce, rozumný politik dovede řídit věci k obecnému prospěchu, ale moudrý politik – to je něco jiného, tomu se říká „otec vlasti“ nebo tak podobně; z toho je vidět, že moudrost má v sobě něco zvláštního. Zkrátka chytrost je dar nebo talent, rozum je přednost čili síla, ale moudrost je ctnost. Chytrost je obyčejně krutá, zlomyslná a sobecká, vyhledává na bližním jeho slabost a dovede ji využít ke svému zisku, vede k úspěchu. Rozum bývá krutý k člověku, ale spravedlivý k účelům, najde-li na bližním slabost, hledí ji odstranit poučením nebo příkazem, vede k nápravě. Ale moudrost nemůže být krutá, neboť příliš miluje lidi, než aby mohla milovat nějaký další účel; najde-li slabost či ubohost bližního, odpouští jí a miluje ji; vede k harmonii. A tak, „mužové boioští“ (ale i vy, milí čtenáři), řekněte si pro sebe mnohokrát a mnohokrát slovo „moudrost“, řekněte si to slovo, když jste v radosti nebo v žalu, unaveni, rozhořčení a netrpěliví; budete v něm slyšet smutek, ale už usmířený, radost, ale stále a jemně opakovanou, únavu, ale plnou pobídek, trpělivost a odpuštění bez konce; a to vše, přátelé, je zvuk rozkošný a teskný, hlas, kterým zvučí moudrost.“

Oпустíme teď antického filosofa Agathona, a tím i Karla Čapka a útržkovité citáty z jeho tzv. apokryfu. Ale ten hlas moudrosti, tak krásně popsáný, nám zní dál. Odkud přichází a kde ho hledat? Kolem sebe, ve výjimečných lidech snad jen jako ozvěnu. Ale i uvedené citáty v nás vyvolávají představu Božího hlasu, Boží lásky a milosti v jejich plném znění a působení – tedy té nejdokonalejší moudrosti.

Přibližovat se k ní můžeme ve své víře, naději a lásce. Cestu nám ukazuje tisíciletá učebnice moudrosti – Písmo. Například Žalm 111,10: „Počátek moudrosti je bát se Hospodina, velice jsou prozíraví všichni, kdo tak činí.“ Také mezi apokryfními knihami, které nejsou zařazeny do hebrejského kánonu bible, je Kniha moudrosti, obsahující chválu moudrosti. Potvrzuje nám to i píseň „Moudrosti poklad z nebe je slovo Boží nám...“ A tak – hledejme spíše moudrost nežli IQ.

Zdeněk Přikryl

bude

Červnové hudební nešpory

Konají se v neděli 3. června 2007 v 19.30 hodin v Červeném kostele. Účinkují: Čeští komorní sólisté, umělecký vedoucí Ivan Matyáš. Na programu jsou díla A. Vivaldiho, W. A. Mozarta a F. Mendelssohna–Bartholdyho. Biblické zamyšlení: Mgr. Olga Tydlitátová. Dobrovolné vstupné bude věnováno Občanskému sdružení Gabriela - hospic sv. Alžběty. Projekt podporuje také Jihomoravský kraj. Pořádají a zvou sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno - Husovice.

Program Kavárničky v červnu

Každou středu od 15 do 17 hodin, Opletalova 6.

- 6. 6. - O Thajsku s Jiřinou Bušovou
- 13. 6. - Dojmy z cesty do Mexika. Vypráví Miroslav Rozbořil
- 20. 6. - Ekumena. Prof. P. Marek Vácha o katolických církvích
- 27. 6. - Program bratra faráře Jana Pokorného

Klub otevřených dveří

Každý čtvrtek od 10 do 12 hodin, Opletalova 6

- 7.6. Symbolika ve výtvarném umění
- 14.6. Výchova k partnerství, host z Cenapu
- 21.6. Něco krásy
- 28.6. Malý mejdan na rozloučenou

Seniorátní rodinná neděle

Koná se ve sboru v Rovečném v neděli 3. června. Zahájení společnými bohoslužbami v 9.30, při nichž káže sestra farářka Anna Lavická. Následuje program pro dospělé na téma: Církevní společenství dětí v konkurenci s ostatními aktivitami. Z pohledu rodičů promluví Martina Kadlecová, z pohledu faráře Anna Lavická a z pohledu psychologa Jeroným Klimeš. Současně bude organizován program pro děti v různých věkových skupinách. Po obědě je připraven výlet na rozhlednu, při nepříznivém počasí promítání grotesek. Srdečně zve a těší se seniorátní odbor pro práci s dětmi.

rozhovor

5. ledna t.r. jsem navštívila sestru Miluši Novákovou, abych se dozvěděla něco víc o jejím životě. Škoda, že z barvitého vyprávění o její cestě víry, která ji přivedla až na bohosloveckou fakultu, a o zkušenostech z práce v 5 různorodých evangelických sborech lze ze zvukového záznamu přepsat jen úryvky.

Jana Slámová

JS: Jaké máte vzpomínky na dětství?

Vyrůstala jsem bez sourozenců a měla jsem velmi přísného otce, kterého jsem se dost bála. Rodiče byli oba evangelíci, ale církevního života se moc nezúčastňovali. Maminka chodila do kostela jen ve Ždírci, odkud pocházela, ale v Brně ne.

JS: Tím víc je zajímavé, jak jste se dostala k víře vy?

Z neznalosti jsem ve škole začala chodit do katolického náboženství, a teprve když jsem doma spustila Zdravas Maria, se rodiče zděsili a přihlásili mě do náboženství evangelického. Do sboru mě ale v 9 letech přivedla Bohunka Doležalová: vytáhla mě do Nedělní školy na Pellicovu. Tam se mi líbilo, protože naši skupinku učila sestra, která měla nádherně lesklé černé vlasy a kouzelným způsobem vyslovovala jméno Mardocheus (vykládala se kniha Ester). Do konfirmačního cvičení, které tehdy trvalo 3 měsíce, jsem se nehrnula. Až mi jednou pan senior Viktor Hájek vzkázal, že neobjevím-li se co nejdřív, konfirmace pro mě nebude. Bylo mi jasné, že to nedohoním, a tak jsem se rozhodla naučit se pořádně aspoň desatero. Psal se rok 1944 a nás konfirmandů bylo 96, takže mě uklidňovalo, že při takovém množství na mě těch otázek moc nevyjde. Můj odhad se splnil, pan senior mě vyvolal hned jako druhou a já jsem bez zaškobrtnutí vysypala druhé přikázání, takže po dosednutí na židli jsem si úlevně řekla: "Tak a je to."

Pak byli konfirmandi pozváni do dorostu. Atmosféra těchto schůzek se mi zalíbila a rozhodla jsem se chodit pravidelně. Měly pevnou strukturu: biblický program, modlitbu, zpěv písní, po přestávce pak druhý, kulturní program a hry. Řadu programů chystali dorostenci sami. Myslím, že se nás scházelo 50 až 80. Starší mládež, ve věku nad 18 let, nechodila ovšem už do „dorostu“, ale do „sdružení“.

JS: Ale já jsem úplně napjatá, jak došlo u vás až k tomu „velkorozhodnutí“ jít studovat bohosloví?

Na konci války se nám často věnovali prozatímní diakoni, vlastně bohoslovci, kteří z důvodu uzavření vysokých škol nemohli studovat a sloužili na sborech. Časem se ukázalo, že v našem společenství byly dva typy lidí: vážnější, kteří se chtěli prohlubovat studiem Písma, a šprýmaři, kteří se asi víc těšili na hry a soutěže. Patřila jsem k té první skupině, která využívala i různé další možnosti setkávání nad biblí. Mnoho pro naši orientaci znamenal diakon Milan Hájek, vikář Ladislav Horák, který v dorostu i založil skupinku novozákonní řečtiny, a budoucí bohoslovec Mirek Rozbořil. Ve sboru se pořád něco dělo; kdykoliv člověk přišel do Blahoslavova domu, někoho tam našel. Hrál se volejbal, ping-pong, šachy, cvičila se recitace, vydávali jsme nástěnný časopis Naše zájmy. Konaly se večery u kamen, kde jsme řešili „hluboké“ otázky, jako kdy začít s kým chodit apod. Souvislou každodenní četbu bible nám rozdělával Odbor písmáků. Každý týden se

scházel speciální biblický kroužek.

V tomto čase se už začínalo jevit, že Radek, můj budoucí manžel, bude chtít studovat teologii a já jsem učila Nedělní školu, ba posléze dokonce na základní škole v Modřicích i náboženství. Jezdívají jsme na křesťanské pobyty na Sázavě a tam na nás měl velký vliv sekretář pro práci mezi mládeží bratr M. Heryán. Jednou se mě zpříma otázel: „A co kdybyste i vy začala studovat bohosloví?“ Farářkou jsem být nechtěla, to bych asi nesvedla, ale čeká-li mě role spolupracovnice na sboru coby paní farářové, může se mi teologické vzdělání hodit, pomyslela jsem si, a od října 1950 jsme nastoupili oba do prvního ročníku.

JS: A jaká byla tedy vaše představa uplatnění po dokončení teologických studií a jak to pak ve skutečnosti dopadlo?

Měla jsem představu: On půjde na sbor někam na Vysočinu, já s ním a budu se tam na jeho práci podílet. Těsně před dokončením studia jsme se vzali, složili ještě poslední dvě zkoušky a můj manžel nastupoval od října na dvouletou vojnu. Moje maminka byla v Brně sama a vážně nemocná, a tak jsem zůstala s ní. Začala jsem pracovat ve Zbrojovce jako účetní. Manžel vojančil v Rokycanech, kde působil konsenior Miroslav Rodr. Ten mu v závěru naléhavě doporučoval Chodov u K. Varů, sbor tehdy právě uprázdněný. Moje první reakce byla odmítavá. Jít tak daleko od Brna!? Ale šli jsme, a byli jsme přijati tak pěkně a vděčně, že si nás hned získali. Sbor byl převážně reemigrantský. Jeho členové po válce odešli kvůli příkořím od Poláků i Němců z Horního Slezska do „země otců“. Byl to lid zvláštní nejen pro svůj trochu zkomolený jazyk, ale hlavně svou duchovní orientací, zčásti poznamenanou aktivitami letničního hnutí. Situace ve sboru nebyla vůbec jednoduchá. Cítili jsme potřebu být blízcí letničním i těm druhým; kus oné duchovní horlivosti bychom byli přáli všem sborům ČCE, tradičnějších členů jsme se však zastávali, když se nad ně charismatici někdy duchovně povznášeli (např. odmítáním stát vedle nich u jednoho stolu Páně). Práce v chodovském sboru byla velmi napínavá a zajímavá. V sousedním, rovněž reemigrantském sboru se tehdy od naší církve odtrhla početná skupina letničních. Snažili jsme se v Chodově něčemu podobnému zabránit biblicky jednoznačným kázáním „Krista, toho ukřižovaného“ (1K 1,23) i stálými pokusy o společenství víry se všemi. Potěšením bylo pracovat s dětmi, jichž bylo záhy přes 70, a výborně spolupracovala také mládež. V Chodově jsme byli přes 3 roky, když manžela kontaktovali hoši od StB a požadovali informace o letničních členech. O svém jednání samozřejmě nařídili mlčenlivost. Když Radek ani jedno ani druhé nesplnil, bylo mu pohroženo, že nechce-li ztratit státní souhlas, musí Chodov rychle opustit. To jsme nesli těžce, neboť práce ve sboru se slibně rozvíjela. Nástupce jsme dlouho hledali marně. Jakým překvapením pro nás proto byl telefonát Alfreda Kocába, který se dostal též do situace nuceného odchodu ze Zruče nad Sázavou. Tato skutečnost potom vedla k rychlé vzájemné výměně našich působišť. Ale Chodov zůstal pro nás navždy první láskou.

JS: V kterém roce jste se do Zruče stěhovali?

Do Zruče jsme se stěhovali v roce 1960, s roční dcerkou Magdou. Žili jsme tam pak 8 let a postupně se nám zde narodily dvě další dcery. Tento sbor vznikl z přestupového hnutí dvacátých let minulého století. Ve srovnání se

zbožným Chodovem se nám zpočátku zdálo, jako by jejich víra byla málo prožitá a nepatřila k vrcholům jejich hodnot. Bohoslužeb se v Chodově účastnilo každou neděli hodně přes sto bratří a sester, ve Zruči se účastníci v jednotlivých kazatelských místech dali téměř spočítat na prstech rukou. Bylo mi z toho smutno až k pláči. Teprve když jsme se víc sblížili, uvědomila jsem si, že to takto posuzovat nelze. Vždyť oni nás přijali velmi upřímně. Naše vzájemné porozumění a láska rozkvétala. Sbor měl čtyři velmi vzdálené kazatelské stanice a dohromady jako celek se mohl ve Zruči shromáždit nejvýše 2-3x do roka. Všichni se však znali a měli jedni o druhé srdečný hluboký zájem.

JS: Kdy došlo k tomu, že jste se z role paní farářové stala samostatnou vikářkou?

Když byl v r.1968 můj muž povolán do Kutné Hory, zručští požádali mne, abych se o ně starala i potom, až se přestěhujeme do okresního města. Rozhodování nebylo lehké: děti mě potřebovaly a já jsem nebyla připravena pro práci, s níž jsem vlastně nikdy nepočítala. Nakonec jsem nicméně úkol vikářky přijala. Velkou pomocí mi byl automobil, darovaný holandskými bratry pro naši práci ve Zruči v diasporních podmínkách (112 obcí). Nebylo výjimkou, že jsem za neděli najezdila 150 a o svátcích i 250 km. Nejednou jsem o Vánocích zapadla do závěj a musela hledat cizí pomoc.

V roce 1970 ztratil manžel státní souhlas. Naléhali na mě, abych rezignovala na místo ve Zruči a přijala po něm volbu v Kutné Hoře, kde jsme dál bydleli na faře. Bylo mi jasné, že okresní tajemník by jistě zrušil kazatelské místo v malém zručském sboru, a ten by pak vlastního faráře již nikdy nedostal. Mohla jsem tedy kutnohorskému staršovstvu přislíbit jen neformální pomoc při práci s dětmi, 1x měsíčně kázání, jistou asistenci při probíhajících opravách kostela a fary (doprava řemeslníků, občerstvení) a pastorační pohotovost podle možností. Po dvou a půl letech občanského zaměstnání se nakonec Radek směl práce v tomto svém sboru znovu ujmout.

JS: Kde jste pak ještě působila ?

Moje služba kazatelky ve Zruči trvala celkem 12 let, když byl můj muž pozván bratrem synodním seniorem na místo duchovenského tajemníka SR. Mne synodní rada doporučovala za vikářku na tehdy uprázdněný sbor v Praze-Horních Počernicích. Moc se mi tam nechtělo. Přesvědčili mě však, a tak jsme se v roce 1982 stěhovali. Ukázalo se, že sbor netvoří nějací sebejistí velkoměstští církevníci, ale vděčné a při své nepočetnosti velice soudržné společenství. Lidé všech generací, vzdělání i prostí, houfek vysokoškolské mládeže a řada dost svérázných osobností. Soutědila jsem se vedle kázání a katecheze hlavně na pastýřskou práci. Předměstský sbor byl rád, že má kromě vikářky v místě i faráře, jejího manžela.

Poslední farářské pozvání nás zavedlo do Nosislavi, sboru ze všech našich dosavadních snad neklasičtějšího. Bylo to v roce 1987 a stěhování proběhlo několik dní poté, co přišlo na svět naše první vnouče. Já jsem v té době už dva roky přesluhovala svůj důchodcovský věk, a tak se mně v Nosislavi splnil můj původní plán být „pouze“ paní farářovou, která se dobrovolně a ráda podílí na každé spolupráci.

JS: Zde musím o vás, sestro, prozradit, že vzhledem k tomu, že jste žena

mnoha dovedností, bylo těch činností víc než dost (sem tam kázání, dovoz lidí, vyučování dětí, hraní na varhany, v případě nouze i dirigování pěveckého sboru, úklid kostela aj.). A to jsem se dosud nedotkla vaší náročné péče o dceru se zdravotním postižením. Měla ho už od raného dětství?

Ne. Začalo to až kolem 9 let a první příznaky se projevovaly jen jako krátkodobé výpadky pozornosti. Postupně výskyt paroxysmů zesílil tak nebezpečně, že se jako jediné východisko jevila v 17 letech neurochirurgická operace; pro mimořádné komplikace, jak víte, dopadla jinak, než se předpokládalo. Pán Bůh nás však nenechává ve štychu. Současnou péči zvládáme vzájemnou pomocí v rámci rodiny, ale i denního centra v Diakonii, a přátelstvím mnoha bratří a sester.

Zde v Brně žijeme jako důchodci společně s rodinou druhé dcery, která nám rovněž pomáhá. Z návratu do Brna jsem měla obavy, ale ve sboru, kam chodíme, se cítím velmi dobře.

JS: Dovolte mi, sestro, vyjádřit na závěr úctu a obdiv, co všechno jste musela v životě překonat a zvládnout. Přeju vám Boží požehnání a posilu pro všechna úskalí všedního dne.

---

cesty k víře

Představení nových členů sboru Brno I

V neděli 15. dubna byly v Červeném kostele pokřtěny tři sestry, které se účastnily středečních kurzů Alfa, na které navazovala středeční setkání Beta. Požádali jsme je, aby nám v několika větách napsaly o své cestě k Ježíši Kristu.

„Jedinou osobou, která mě vedla k víře, byla má babička. Ta si se mnou povídala, když jsem byla malá a naučila mě první dětskou modlitbu. Babička mi ale brzy zemřela a pak už jsem se s vírou v podstatě nesetkávala. Vyrůstala jsem v ateistické rodině a ani doba samotná nebyla příznivá pro víru. Přesto jsem pořád něco hledala. Ačkoli je spousta lidí, kteří považují víru v Boha za něco, co nepatří do moderního světa, cítila jsem, že u toho nemohu zůstat. Hledala jsme proto informace, začala číst Bibli a hlavně články o cestě lidí k Bohu. Dlouho jsem vážila, zda dát přednost víře nebo vlastnímu rozumu, zda víc věřím nebo pochybuji. Nakonec jsem přišla na to, že se svou vírou nemohu být sama. Možná je to pro někoho zvláštní, ale když už jsem našla odvahu k někomu jít a promluvit si s ním o křesťanské víře, nejvíc mě oslovily internetové stránky tohoto sboru. Byly přívětivé a lidské.

Lenka

„Myslím, že v Boží přítomnosti jsem žila - tak jako všichni - odjakživa. Ale nijak jsem si to neuvědomovala. Bůh ke mně mluvil, ale já jsem ho nevnímala. Nerozuměla jsem tomu. Asi tak, jako novorozené dítě po příchodu na svět neví, že ty pohybující se barevné skvrny jsou matka a okolní svět...“

Předpokládala jsem sice, že existuje něco, co nás přesahuje, přejímala jsem na to různé filozofické a psychologické názory a pohledy, ale křesťanství pro mě byl jen jeden z mnoha různých filozofických systémů, a slova jako Bůh a Ježíš jsem chápala jako pouhé pojmy.

A pak - asi před 7 lety - se mi stalo, že ke mě Ježíš promluvil. Zažila jsem, že **Bůh je**. Roky jsem s ním však zůstávala sama v soukromé rovině. Mé myšlení se postupně měnilo, ale své poznání jsem sdílela jen s několika nejbližšími přáteli. Až před rokem mi jedna moje přítelkyně domluvila schůzku do připravovaného alfa kurzu v evangelické církvi. Trochu jsem se ošívala - přece se nenechám někam „naorganizovat“... docela mi už vyhovovala dosavadní pohodlná a bezpečná pozice individuálně věřícího člověka. Pak jsem si vzpomněla na text z jedné staré knížky: „jestliže jste věřící, vyplývá z toho Vaše zodpovědnost. Pochopíte, že jste se vším spojení. Neměli byste zůstat jen izolovanými jedinci, pokud chcete být účastni živého dění světa podle Boží vůle.“ Řekla jsem si: tak to aspoň zkus! Přijít mezi lidi, kteří také hledají nebo znají Boha. A tak to zkouším. Učím se mít odvahu, trpělivost, důvěru... Není to tak jednoduché. Mám trému, je to nezvyklé, ale doufám, když už mě Bůh dovedl až sem, že povede mě i dále - tam, kde mě bude chtít a potřebovat.

Pavla

Jako dítě jsem o víře nikdy moc nepřemýšlela a nehledala ji. Maminka, která je věřící, nás však vedla k lásce k bližnímu a pomoci potřebným, ale do kostela jsme nechodili ani jsme se nemodlili. Myslím, že chtěla, abychom si našli sami svoji cestu k Bohu. V dospívání jsem zjistila, že mi v životě něco schází, ale nevěděla jsem přesně, co a proč. Tento pocit mě stále nutil něco hledat. Během svého pobytu v Anglii, kde jsem pracovala jako au-pair, jsem se seznámila s lidmi z anglikánské církve. Ti mne pozvali na setkání, kde se mi moc líbilo, a začala jsem jejich shromáždění navštěvovat pravidelně. Konečně jsem našla, co jsem hledala. Hovory o Bohu, Bibli a víře mne naplňovaly štěstím. Po návratu do Čech jsem hledala společenství, kam bych ráda chodila. Zkusila jsem pár sborů, ale nebylo to ono. Modlila jsem se, aby mi Bůh dal znamení. Při jedné sobotní cestě městem jsem uviděla upoutávku na Hudebni nešpory v Červeném kostele. Od té doby je pravidelně navštěvuji, ale to mi nestačilo. Chtěla jsem najít hlubší a intenzivnější vztah s Bohem a lidmi. Proto jsem se odhodlala zajít na faru a optat se, co a jak. Výsledkem byla návštěva kurzů Alfa a Beta. Jejich prostřednictvím jsem poznala spoustu skvělých lidí a našla svoji cestu k Bohu, kterou chci potvrdit svým křtem. Můj největší problém byl veřejně se ke své víře přiznat před druhými lidmi. Měla jsem strach z odmítnutí a zesměšnění ze strany svých známých. Když o tom dnes zpětně přemýšlím, byla má cesta k víře postupný proces uvědomování si Boží lásky a přítomnosti. Vlastně jsem v Boha věřila už dávno, ale ne vždy jsem si to plně uvědomovala.

Veronika

příběh církve

V Lystře

Ani tu nepřestali kázat evangelium.

V Lystře žil jeden člověk, který měl ochrnuté nohy; byl chromý od narození a nikdy nechodil. Ten poslouchal Pavlovo kázání. Pavel se na něho upřeně podíval, a když viděl, že věří v Boží pomoc, řekl mocným hlasem: „Postav se zpřímá na nohy!“ A on vyskočil a chodil.

Když zástupy viděly, co Pavel učinil, provolávaly lykaonsky: „To k nám sestoupili bohové v lidské podobě!“ Barnabášovi začali říkat Zeus, Pavlovi pak Hermes, poněvadž to byl především on, kdo mluvil. Dokonce kněz Diova chrámu před hradbami dal přivést k bráně ověčené býky a chtěl je s lidmi apoštolům obětovat. Když se to Barnabáš a Pavel doslechli, roztrhli svůj oděv, vběhli do zástupu mezi lidi a volali: „Co to děláte? Vždyť i my jsme smrtelní lidé jako vy. Zvěstujeme vám, abyste se od těchto marných věcí obrátili k živému Bohu, který učinil nebe, zemi, moře a všechno, co je v nich. Tento Bůh sice v minulosti nechával pohanské národy žít, jak chtěly, avšak nepřestal dosvědčovat sám sebe tím, že jim prokazoval dobro; dával vám s nebe déšť i úrodu v pravý čas, sytil vás pokrmem a naplňoval radostí.“ Takovou řečí se jim jen s námahou podařilo zadržet zástupy, aby jim nezačaly obětovat.

Tu se tam objevili Židé z Antiochie a Ikonie. Strhli lidi na svou stranu a začali Pavla kamenovat. Když mysleli, že je mrtev, vyveklí ho z města. Ale učedníci ho obstoupili a on vstal a vrátil se do města. Druhého dne pak odešel s Barnabášem do Derbe.

Skutky apoštolů 14,7-20

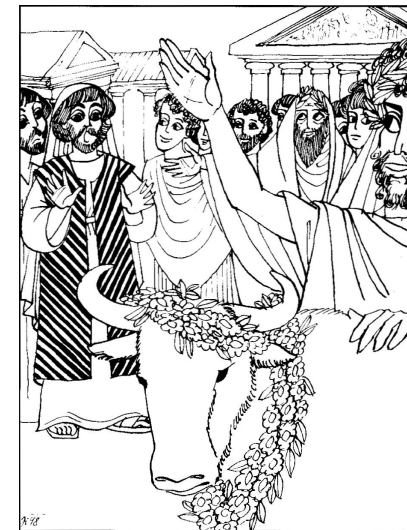
Už se zdálo, že apoštolské působení v Lystře bude úspěch. A veliký. Konečně. Však už bylo na čase.

Mezitím je pokaždé potkalo odmítnutí v nejrozmanitější podobě. Jednou jako nepřátelství, intriky, posměch, odpor, jindy jako hrozby, vyhnání, donucení k útěku. Na jednu výpravu, uznejte, toho už bylo až dost.

V Lystře nepochybně vyšlo najevo, že zvěstování Ježíše Krista je k tomu, aby pomohlo lidem na nohy. Pavel o tom byl přesvědčen, a chvíli to vypadalo, že o tom přesvědčil nejen toho jednoho postiženého, ale i ostatní lidi z města. Přinejmenším měli nad čím přemýšlet.

Ale přesvědčení nebyli. Chtěli si dát zvěstovat něco jiného. Pavlova a Barnabášova přítomnost jim měla potvrdit, že jsou jedna ruka s bohy. Ti přece občas v přestrojení přicházejí za lidmi, aby si od nich vzali oběti a oplátkou jim něco poskytli.

Hledme, tak ono to tak není jenom v pohádkách. Máme prý to tady

nejskutečněji. Pojdme to honem využít.

Promítlo se to i do lidového posouzení toho, jak oba svědkové Pána Ježíše vystupovali. Pavel, který promlouval, byl (celkem po právu) zařazen do služebného a podřízeného postavení. Barnabášovo častější mlčení bylo naopak povýšeno na vznešenější stupeň – mlčenlivého Barnabáše si v Lystře ztotožnili s vládcem bohů. Když toho moc nenamluvil, bylo jasné, že on je tu jako velitel a kontrolor zároveň.

A už tu byla slavnost, květiny, obětní zvířata, lidová veselice. Jenom se nesmíme divit svědkům Pána Ježíše, že je to nepotěšilo. Vypadalo to navenek sice jako uznání a pocty a oslava. Ve skutečnosti to však byl neúčinnější způsob, jak vymazat z paměti lidí ve městě apoštolskou zvěst. A úplně už mimo veškerou pozornost se ocitl i pravý obsah toho činu, ve kterém postiženému člověku otevřeli možnost postavit se a stát na vlastních nohou. Uprostřed děje byl teď kněz Diova chrámu. Hledme, to je obratný chlapík, ten ví, jak uctít božské hosty.

„Jsme přece lidé jako vy.“ To je věta, kterou říkává ten, kdo nechce, aby od něj ostatní čekali příliš mnoho. „Jsem jenom člověk, co byste chtěli?“

Ale apoštolé to volali, když je všichni kolem pokládali za bohy a strůjce divů. Jejich „jsme lidé“ znamenalo: spolu s vámi jsme lidé, které si Bůh vybral a přijal za své v Ježíši Kristu. Je snad možné domoci se něčeho vznešenějšího? Je možné být víc než Boží tvorové, kterým Bůh sám věnoval tu nejvyšší, největší, nejvzácnější přízeň? Je to možné jinak než tak, že si člověk bude lhát do kapsy, hýčkat si hloupě smyšlenou vznešenost?

Nejtrvalejší sebeklam je sebeklam zbožný, opírající se o náboženské argumenty. A nesouhlasit s ním se zřetelně nevyplácí. Běda každému, kdo lidem zpochybňuje iluze. Zdá se, že takové provinění se neodpouští.

A tak si Pavel a Barnabáš ten málem už zaručený úspěch těžce a neodvolatelně pokazili. V Lystře už byl kdekdo přesvědčen, že od nynějška bude mít bohy za spojence, a jacísi lidé, obyčejní, smrtelní lidé, apoštolé, tu krásnou představu proměnili v žalostné trosky.

Není divu, že stačil neveliký impuls od jakýchsi přišedších protivníků Kristovy zvěsti, aby se nikdo z Lystřanů na ty dva už ani neohlédl. Atsi dostanou za vyučenu. Místo uctívání si Pavel prožil kamenování. Sám kdysi pilně spolupracoval na podobném útoku, který nepřátelé podnikli na svědka Pána Ježíše v Jeruzalémě, na Štěpána. Teď kameny začaly dopadat na Pavla. A kdo chce, může říci: Však si za to může sám. Mohl být aspoň na pár dní mluvčí bohů Hermes, a nechtěl. Tak ať nese následky.

Spíš jako náhoda vypadá, že to Pavel nakonec navzdory všemu přežil.

Vyprávění Písma však ví, že nebyla náhoda, když se tam vedle tolika protivníků našli uředníci. Byli tam proto, že Ježíš Kristus získává lidi pro své dílo nezávisle na úspěchu jeho zvěstovatelů.

Pravdivá řeč apoštolského svědectví nemohla zůstat bez účinku. To proto, že Boží moc používá v každém čase právě lidskou řeč, takový zdánlivě slabý a neúčinný nástroj, aby znovu nalézala cestu k lidem. Apoštolé z Lystry odešli, ale zvěst Pána Ježíše už tam zůstala, a s ní ti, kdo se dali povolati k víře, lásce a naději.

Jaroslav Vítek

bylo

Radoslav Kvapil u nás.

Bratr profesor Radoslav Kvapil, rodák z Králova Pole - mezi vrstevníky se nebránil zkratce Raqa – patřil neodmyslitelně do dorostu Blahoslavova sboru a na Sázavu – stejně jako Kabičci, Petr Pokorný, Láďa Hájek a jiní. Ve hře na klavír vyhrával kdejakou soutěž a s chutí a vervou sobě vlastní vyhrával i pro nás – zejména doprovody společného zpěvu, znělku, či co si kdo přál.

Pak už začal objíždět se svým uměním zeměkouli, učit, zakládat společnosti Antonína Dvořáka a hlavně propagovat českou klavírní tvorbu. Neměl to snadné. Ona ta tvorba není zrovna moc virtuózně efektní, ač hráčsky dá pořádně zabrat. Protože Radek poezii české hudby nad jiné rozumí, nezbývalo mu, než u různých společností ji také sám nahrávat. Už v 60. letech nahrál poprvé celé klavírní dílo Antonína Dvořáka (na Dvořákův klavír!), dílo Janáčkovo, Bohuslava Martinů, „vyhrabal“ Voříška, Rejchu, ve Francii úspěšně přijaté dílo Zdeňka Fibicha, Suka... Smetanovy České tance, polky hraje rád a ovšem skvěle. Samozřejmě, že světová koncertní klavírní tvorba byla u něj také k mání. V dubnu 2002 byl francouzským ministrem kultury jmenován Rytířem řádu za umění a literaturu.

V poslední době se přece jen už více zdržuje doma v Praze. Aby také doma splatil dluh české hudbě v klavírní tvorbě, vymyslel si projekt pěti koncertů s výhradně českým repertoárem, který se běžně nehraje. První koncert byl v březnu v pražském Rudolfinu. Ale nejen tam. Radek se snaží nabídnout tento cyklus do všech končin vlasti, v neposlední řadě do sborů mateřské ČCE. Tak došlo k tomu, že jsme mohli světového kumštýře přijmout rovnou ve svém domácím prostředí, slyšet program jeho 3. koncertu, který bude uveden 15.5. v Praze, a vidět něco, co se hned tak nevidí. Na tom programu jsou 3 fugy Antonína Rejchy, pozoruhodné Variace od A. Dvořáka, některé upomínky Z. Fibicha, Janáčkova Sonáta 1.1X.1905, Sukova Píseň lásky op.7, Tři poetické polky B. Smetany a jeho velkolepý Macbeth a čarodějnice. Tento bohatý program dovede Radek nejen skvěle zpaměti zahrát, ale způsob, jakým dovede předem o něm pohovořit a přiblížit posluchačům, je také nevídaný. To se to hned jinak poslouchá, i to, co neznáme.

Myslím, že všichni, kteří přišli a naplnili ve středu večer 25. dubna sborový sál Václava Pokorného, byli nadšeni. Ohlas byl srdečný. Jsme vděční, že bratr Kvapil mezi nás přijel a ve sboru Brno I se našel klavír, který mu umožnil ukázat alespoň část jeho umění.

Jenin Šebesta

Macbeth a čarodějnice

*Umělcovy ruce necítí tíži kláves
Vzlétnou při dotyku bílých i černých
Hudba jak gejzír myšlenek - jistá a vzrušující
Co bude potom, až ustane kolotoč v mysli
a čarodějnice odlétnou?
Jen umělcovy ruce pocítí jejich tíži.*

Návštěva Vídně

V neděli 22. dubna jsme se vydali téměř plným autobusem na cestu do Vídně, abychom se společně zúčastnili oslav 60. výročí založení luterského sboru Glaubenskirche, který je naším partnerským sborem a s kterým máme velmi dobré a přátelské vztahy. Dopoledne jsme měli možnost shlédnout dvě výstavy, buď v Albertině „Biedermeier“, nebo v Kunstforu banky „Eros v moderním umění“. Někteří volili jenom prohlídku vnitřní Vídně a dobrou vídeňskou kávu. Pak jsme byli našimi hostiteli pozváni na výborný oběd a odpoledne jsme byli hosty slavnostního shromáždění. Každý dostal kázání přeložené do češtiny a známé písně jsme si s chutí zazpívali. Naše pocity vyjádřil br. farář Gruber ve svém pozdravu, který stojí za to, aby byl nezkráceně otisknut. Po bohoslužbě byl ještě čas na popovídání při dobrém pohoštění a nakonec nás zavedl bratr Stuchlík, který tlumočil všem, kdo to potřebovali, do češtiny, na prohlídku kostela „Archa“ v kazatelské stanici. Plní krásných dojmů a zážitků i nových přátelství jsme se vrátili domů. BŠ

Milí bratři a milé sestry! Je toho mnoho, co nás spojuje. Brno a Vídeň jsou od sebe jen 2 hodiny cesty. Brno a Vídeň mají mnoho let společné historie a jsou dnes součástí Evropské unie. Ve Vídni žije mnoho Čechů a také mnoho Němců, kteří se narodili v Brně. Náš brněnský kostel, kterému Brňáci pro jeho cihlovou fasádu neřeknou jinak než Červený kostel, postavil vídeňský architekt Heinrich Ferstel. Nás, kteří zde sedíme, však spojuje ještě něco víc: společná víra a naděje v Ježíše Krista. Naše dva sbory nadto spojuje také jeden konkrétní lidský příběh. První farář vašeho sboru Dr. Hans Fischer začínal svou dráhu jako vikář brněnského sboru. Svá první kázání pronesl před válkou v brněnském kostele Christuskirche, kde se scházeli německy mluvící brněnští luteráni. Od roku 1945, kdy němečtí evangelíci museli z Brna odejít, se v tomto kostele schází náš český evangelický sbor. Před 60 lety vznikl váš sbor a vašim prvním farářem se stal člověk, který musel z Brna odejít. Naše cesty a životní příběhy se rozdělily. Ale evangelium je opět spojilo. Před 8 lety přijel dr. Hans Fischer se svou paní Liselotte opět do Brna. Společně jsme v Christuskirche vysluhovali Večeři Páně na znamení smíření. V roce 2000 v tomto kostele znovu kázal. Byl to jeden z nejšťastnějších dnů jeho života. Každý starší člověk se rád vrací na místa svého mládí, ale v tomto případě se stalo víc. Ačkoli musel opustit zemi, kde se narodil, směl se do ní vrátit se slovem naděje a víry, která přemáhá všechny hořkosti. Kostel, kde dr. Hans Fischer poznal svou manželku, a město, odkud museli jako mladí lidé odejít, je opět přijalo. Evangelium, které v něm dnes zaznívá, je stejné, ať zní německy nebo česky. Kostel, ve kterém se scházíme, leží uprostřed města a přitahuje pozornost kolemjdoucích. Naším úkolem však je, aby lidé neviděli pouze zajímavou stavbu, ale mohli se mezi námi setkat s Ježíšem. Každý rok vstupují do našeho sboru nově uvěřivší. Minulou neděli jsme s vděčností do našeho sboru přijali 5 dospělých lidí. Před měsícem se v našem kostele konal koncert, který navštívilo 400 lidí, a ti darovali pro potřeby Diakonie několik tisíc Kč. Máme radost, když se k naší službě Pán Bůh přiznává, ale jsou i chvíle, kdy děláme chyby a lidé naše společenství opouštějí. Naše služba v Brně i vaše služba ve Vídni má mnoho společného. Budeme na vás myslet ve svých modlitbách a prosíme, abyste se i vy přimlouvali za nás. To, co nás spojuje, je radost, o které mluví apoštol v listu Filipským: Ať už se mezi námi stalo cokoli, jen když se zvěstuje Kristus. Z toho se raduji a budu radovat.

lidé ve sboru

Brno I

1.6. Judita Hložková	82 let
1.6. Marie Kučerová	85 let
2.6. Emílie Petrová	98 let
3.6. Jarmila Ehlová	82 let
4.6. Adam Vtípil	20 let
13.6. Marie Skopalíková	87 let
14.6. Vlasta Talová	50 let
16.6. Martin Franců	20 let
17.6. Ludmila Udatná	80 let
21.6. Věra Lesná	85 let
21.6. Milena Veselá	93 let
22.6. Ludmila Beránková	89 let
22.6. Miluše Kleinová	80 let
24.6. David Mikolášek	60 let
25.6. Věra Rybáková	82 let
28.6. Milena Prchalová	50 let

Pokřtěni byli:

- 6. 5. Šárka Hartová, nar. 2006
- 13. 5. Evžen Polenka, nar. 2006
- 27. 5. Ester Lipenská, nar. 2007

Oddáni byli:

- 28.04. Klára Křištofová a Marek Baláš
- 12.5. Doubravka Novotná a Martin Pichrt

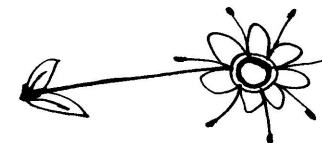
Rozloučili jsme se:

- 14.5. Ida Horká, nar. 1929
- 14.5. Libuše Dvořáková, nar. 1924

Brno II

1.6. František Kašík	93 let
2.6. Vojtěch Kompiš	81 let
3.6. Petr Pikna	75 let
4.6. Věra Pejťová	78 let
4.6. Arnošt Bohatý	80 let
7.6. Jaroslav Rábek	77 let
8.6. Jindřiška Procházková	84 let
9.6. Míla Uchytlová	88 let
10.6. Růžena Rausová	77 let
11.6. Ladislav Hájek	75 let
13.6. Ctirad Novák	76 let
25.6. Jarmila Sotolářová	70 let

- 22.4. Mathias Thaisz, nar. 2006
- Rebeka Thaiszová, nar. 2006

Bože, nebeský Otče, tys poslal na svět Slovo pravdy a Ducha posvěcení, a tak ses nás hříšných ujal v našich zkouškách a souzeních.

Dej, abychom na této víře měli dosti, než se nám dáš poznat ve svém království. O to tě prosíme, trojjediný Bože, Otče, Synu i Duchu svatý, požehnaný na věky věků. Amen.

Duchovní píseň dvacátého století v ČCE – 2. část

Evangelický zpěvník staví na přední místo reformační písňový odkaz s ženevskými žalmi, ale vedle toho je otevřen také pro značnou rozmanitost žánrů, slohových údobí a typů zbožnosti.

Zajímavě to rozvinul v nedávné hymnologické přednášce církevní kantor Ladislav Moravetz (viz první část poznámek v minulém, 5. čísle našeho časopisu). Svoje postřehy ke konkrétním písním podepřel četnými doklady, které zde bohužel nemůžeme reprodukovat, stejně jako „live“ zpěv z EZ a Dodatku, jemuž při instruktáži v Blahoslavově domě patřil značný podíl času. Přednesené podněty ke způsobu evangelického zpívání by si zasloužily samostatnou publikaci. Nicméně lze aspoň zobecnit, co si při semináři lektorů ne jeden účastník uvědomil možná poprvé:

TEXT Církevní hudebník věnuje až netušenou pozornost především textu písně. S pokornou soustředěností je analyzována a rozjímána jak její duchovní náplň, tak i básnické vyjádření. To se pak v důsledku promítá do oduševnělého pojetí zpěvu i doprovodu, zvažovaného od písně k písni. (Maně s tím srovnávám mnohdy mechanickou bezmyšlenkovitost našeho zpívání.)

RYCHLOST Vnímali jsme, jak „meditativním“, uvážlivě volným tempem se podle prof. Moravetze má – pokud si to obsah žádá – zpívat nemalá část našich chrámových písní. Ukázkový sólový zpěv a doprovod při společném zpívání překvapil velice citlivou, ale místy také až kurážnou dynamikou. (Umožnil ji ovšem použitý nástroj, klavír; těžší by to asi bylo u starého harmonia.) V žádném případě nesvědčí duchovnímu zpěvu apatická ochablost, ani však uštvané tempo.

KRÁCENÍ I leckterou kvalitní píseň s nestravitelně vysokým počtem slok, například z kancionálů Jednoty bratrské, lze do bohoslužeb zařadit promyšlenou formou: Účastníci shromáždění, rozdělení do dvou skupin, zpívají sloky liché a sudé ve vzájemném střídání; pouze na úvodní a závěrečnou sloku se spojí shromáždění celé. Živou interakcí se tak dá předejít únavě z „nekonečného“ zpěvu – předpokládá to ovšem poučený souhlas sboru.

HODNOTA Náš zpěvník si v přednášce vysloužil v mnoha směrech kladné odborné ocenění. Vrcholně úrovně dosahují například moderní přebásnění starších písní (překladatelé Vik, Šimša, Heryán, Hájek, Rejchrt, Verner, Trusina, Coufal aj.); vyjadřují se ryze soudobě, avšak bez újmy na původním obsahu reformačního poselství. Naléhavě nám bylo doporučeno začít konečně ve zpěvníku objevovat také četné cenné písně od českých skladatelů z druhé poloviny dvacátého století (Horký, M. Horká, Eben, Mácha, Čep). Mnohé z nich jsme – někteří - při tomto semináři zpívali poprvé v životě a shledali, že jejich hudební i slovesná sdělnost je mistrná. Ač se jimi česko-bratrská evangelická hymnologie právem honosí před ekumenou domácí i zahraniční, jsou mezi námi dosud nezaslouženě opomíjeny.

KRITIKA Zpěvník ovšem neušel ani některým výhradám L.Moravetze. Uvedme alespoň dvě. Obsahová: Snad až příliš přísně byla v r.1979 vyloučena většina citově působivých písní pocházejících z XIX. století, jež byly velmi vžité u starší generace v církvi. Teprve po letech se jich několik málo znovu prosadilo do Dodatku EZ. A kritika technická: Zpěvník byl v cizině tisknut narychlo a obsahuje nepříjemně mnoho tiskových chyb. Před lety vydala synodní rada jejich přehled, podle něhož by si sbory měly ve svých zpěvnících i chorálních provedení provést nejnutnější korektury.

V příštím čísle Setkávání již naše poznámky z výkladů bratra církevního kantora uzavřeme.

Clirad Novák

naše sbory

Mirolav

Historie sboru sahá do tolerančních dob, první evangelíci, kteří se přihlásili k víře otců, však museli do shromáždění vážit velmi dalekou cestu až do Noslavi. První kazatel František Kún začal v Miroslavi svou práci v roce 1846, ještě jako pastýř filiálního sboru Noslavi, avšak v již právě dostavěném kostele, postaveném podle všech tolerančních pravidel. Je postaven poměrně daleko od veřejné cesty, nesnadno přístupný, bez věže. Svůj vzhled si zachoval až do dnešních dnů. Přísná neokázalost a prostota jeho architektury, která má ovšem svou nepřehlédnutelnou krásu, dodnes vypovídá, možná nevědomky, dost i o víře, která se zde před dlouhými lety obnovila a dodnes žije.

Říká se, že již tento první farář vzbudil v miroslavských zvláštní zálibu ve zpěvu žalmů. Asi to přetrvalo dlouho; sbor vydržel používat starý církevní kancionál při hlavních bohoslužbách až do vydání současného zpěvníku, který se vrátil ke všem 150 žalmům. A jak se v Miroslavi zpívá v početně méně obsazeném kostele i dnes – o tom se nám může jen zdát…

Druhým farářem sboru již samostatného se stal v roce 1856 Josef Opočenský; i ten po třech letech působení odešel, podobně jako jeho předchůdce, do Ameriky.

Třetí farář Josef Švanda působil ve sboru vzdor stejně nelehkým podmínkám, jako měli i jeho předchůdci, zatím rekordních 35 let.

Roku 1895 přichází k osmiletému působení farář František Pokora, který přišel s velmi přísnými požadavky jak na opravdovost duchovní, tak i osobního a rodinného života. V rámci své intenzivní práce s mládeží založil Kruh evangelických mladíků a panen, pro něž vznikl sálek jako přístavba kostela. Postupně se tato setkání rozšířila i na další generace a vydržela až do dnešních dnů v podobě shromáždění v neděli večer. Svou pestrou náplní i způsobem organizace, kdy se mladí učí stát před posluchači a uvádět program, je Kruh zcela jedinečnou aktivitou, nemající myslím nikde obdoby, a tvoří jeden z pilířů sborové práce.

V roce 1905 vstoupil na kazatelnu farář Josef Ladislav Hájek, který sloužil v Miroslavi 25 let. Během jeho působení se rozvinula práce v diaspoře - v Rakšicích, v Moravském Krumlově, v Bohuticích a ve Znojmě, kde je dnes už samostatný sbor. Farář Hájek byl činný i celocírkevně vydáváním časopisu Českomoravská jednota.

Dalším kazatelem se stal Jaroslav Sochor, který především mládeži vštěpoval kromě víry i povědomí o etice života, filosofii, ale také pěstoval uvědomělé češství v obci, kde mluvila většina obyvatel německy. To mu vyneslo před druhou světovou válkou stíhání, před nímž musel uprchnout. Během jeho působení byla postavena modlitebna v kazatelské stanici v Bohuticích.

Při odtržení Sudet se Mirolav ocitla na území říše. Miroslavská evangelická kazatelna se stala jediným veřejným místem ve městě, kde se mluvilo česky. Stál na ní a se ctí i se sborem obstál v těžké době až do roku 1946 vikář Jan Zlatohlávek. Sbor v tomto období spolupracoval s českými evangelíky ve Vídni.

Neméně složitou dobu prožil se sborem do roku 1959 farář Emil Ženatý. Přes

pronásledování církve si farář Ženatý získal úctu i mezi miroslavskou veřejností. Začala se slibně rozvíjet práce v Troskotovicích, kam se po válce přestěhovali evangelíci z Valašska.

Od roku 1959 působil ve sboru farář Vladimír Kalus. V jeho úsporné, často až syrově civilní teologii rozpoznával sbor učení vštěpované Pokorou a Hájkem - věčnost, tvrdou ukázněnost, přísnost, stírání rozdílů mezi zvěstí Slova a vlastním životem. Pro svůj pevný postoj vůči režimu ztratil v roce 1972 státní souhlas k vykonávání duchovenské práce a vedení sboru se ujala jeho manželka Jana Kalusová. Svou laskavostí, obětavostí a tichostí se stala i pro mnohé občany města příkladem. Do dnešních dnů bývá stále vítaným hostem na miroslavské kazatelně i v kazatelských stanicích. V roce 1986 získal bratr farář Kalus opět souhlas, začal působit v Brně-Židenicích a sbor musel projít i tříletým obdobím bez kazatele.

Diakon Pavel Skála, který přišel do sboru v roce 1989, byl teologem vzdělaným, biblicky věrným a poctivým. V náročném období politických změn vedl sbor kazatel úporně hledající slovo Boží srozumitelné člověku. Jeho rozhodnutí odejít po sedmi letech působení z Miroslavi nesl sbor velmi bolestně. Našel však za něj dobrou náhradu, do dnešních dnů vede sbor bratr farář Ondřej Titěra.

Faráři, kteří se ve sboru vystřídali v dávnější historii, měli různé důrazy, ale dá se říci, že sbor dodnes nese nejsilnější otisk helvetské tradice v přísnosti a pevnosti víry, která odolala i v letech nejtěžších, ale také s sebou nesla jistou uzavřenost; to se však myslím mění k dobrému.

Ve městě miroslavští „helvíti“ měli a myslím stále mají taky pověst milovníků hudby – pokud přímo ve sboru koncerty či hudební nešpory nepořádají, a to se děje nezdědka, jsou aspoň hojnými posluchači (a už jsem i dříve zažil, že až na malé výjimky jedinými).

Málokterý sbor naší církve má tolik kazatelských stanic s pravidelnými bohoslužbami - každou neděli je shromáždění v Miroslavi, v Moravském Krumlově a v Litobratřicích, dvakrát do měsíce ještě v Bohuticích a jednou v Troskotovicích. V prvních třech kazatelských stanicích mají vlastní modlitebnu, v Litobratřicích sbor přestavěl pěknou modlitebnu z rodinného domku a v Moravském Krumlově stojí krásný kostelík. Obě poslední budovy byly postaveny v krátké době uvolnění koncem šedesátých let díky úsilí bratra faráře Vladimíra Kaluse a velkého pracovního nasazení mnoha členů sboru.

Právě ochota přiložit osobně ruku k dílu při práci pro sbor je pro miroslavské evangelíky typická. Dokázali opravit nákladně varhany, rekonstruovali a dostavěli kuchyňské a sociální zázemí v Kruhu. Udržují přátelské styky se dvěma sbory v Německu, moc pěkná je nová tradice pořádat benefiční akce na podporu na dálku adoptovaného děvčete Dárkování. Sbor je taky organizátorem pravidelné údržby židovského hřbitova s mezinárodní účastí a tento výčet není ani zdaleka konečný.

Přejme miroslavským Boží požehnání pro další léta.

Milan Ryšavý

ze sboru Brno-Husovice

Pohádková smršť na Husovickém dvorku

Není radno hodnotit hostinu před posledním chodem, ale vzhledem k náročným termínům výrobních lhůt tohoto časopisu si snad můžeme dovolit shrnout letošní husovický festival ještě před posledním dílem, byť je to jistě riskantní, neboť laskaví čtenáři v době, kdy budou číst tento článek, již s finálovým dvorkem jistě seznámeni budou a mohli by na závěry zde uvedené případně kriticky pohlížet.

Kdo si pozorně přečetl nadpis, hned poznal, že letošním dvorkům vládly pohádky, což vyvolalo nemalé nadšení především u nejmladší generace diváků a divaček. Již první pantomimické vystoupení Atelieru výchovné dramatiky neslyšících Divadelní fakulty JAMU nadchlo malé návštěvníky a všichni s napětím sledovali jak pohádku Tři malá prasátka, tak i další podobná dramata doplněná loutkohereckými výstupy. Stěny dvorku obsadila svými kresbami, kde se motivy biblické prolínaly s motivy pohádkovými, ilustrátorka a kreslířka Jitka Hájková.

Druhý Dvorek se netradičně odehrál v pátek večer v modlitebně, neboť šlo o specifické hudební vystoupení afrických bubeníků. Originální africký bubeník byl ovšem jen jeden – populární vysočinský farář Leonardo Teca z Horních Vilémovic – bubny však byly africké všechny (made in Mali). Ostatní bubeníci a bubenice sice přímo mateřské angolské mléko nesáli, ale na jejich výkonu to nebylo vůbec poznat.

V neděli už pohádky bouřily dál, neboť divadlo Paravánek se letos opět zaskvělo, a to pohádkou o Palečkovi. Ten byl sice hlavním kladným hrdinou pohádky, nicméně největší ovace sklídl obr Bobulák, tak už to chodí. V pohádkově konstruktivistickém stylu se nesly i obrázky, které vystavoval známý multiumělecký tvůrce Rudolf Brančovský – což takhle dát si Veselou Zubatou?

A co dosud poslední letošní zaznamenaný Dvorek? Na obloze jako obvykle ani mráček a na stěnách málem ani jediné dílo. (Poznámka autora článku: Sjednaní umělci mě nechali na holičkách, a tak jsem musel sáhnout do archivu – zapomenuté perokresby, tři barevné oleje a jako bonbónek – pomalované jízdny kolo Ukrajina – nevypískali mě). A to samozřejmě nepotkalo ani dvojici skvělých herců Bilbo Compagnie, kteří strhli malé i velké pohádkovou koláží Kvak a Žbluňk, ve které dva žabáci hledali a našli to právě žabí přátelství.

A s tímto se zatím loučí váš zpravodaj. Zatím netuším, co vy už jistě při čtení těchto řádek vědět budete. Tedy to, jaké budou obrazy Evy Slachové a co předvede letošní dramatický vrchol – věhlasný Salmon Elosa v podání Studia J+J+J, neboli Ženatý & spol.

Michal Hadlač

ze sboru Brno-Židenice

Návštěva na židovském hřbitově

V neděli 15. dubna odpoledne jsme využili nabídky Židovské obce v Brně ke komentované prohlídce Židovského hřbitova v Židenicích. Ze židenického a husovického sboru i z dalších dvou brněnských sborů se nás sešlo asi čtyřicet. K návštěvě nás pozvali manželé Hausnerovi, velmi důkladný a poučný výklad nám poskytl náš průvodce, správce Židovského hřbitova v Brně pan Petr Špunar.

V novorenesanční budově z počátku minulého století, která je bohoslužebným prostorem pro konání pohřebních obřadů, jsme získali základní informace o novodobém židovství, o jeho symbolech a o jeho vyznání víry. Pan Špunar doprovodil svůj úvodní výklad dokumentací malé výstavy kultovních i dalších předmětů. Na hřbitově jsme se pak dozvěděli o historii brněnské židovské obce, o historii hřbitova samotného, o způsobu židovského pohřbu dospělých i dětí a o jeho historických i věroučných předpokladech. – Viděno očima návštěvníka má židovský hřbitov v Brně svou opravdu židovskou část, v níž jsou od roku 1853 pohřbíváni příslušníci židovské náboženské obce v Brně a kde leží mnoho známých postav brněnského náboženského, kulturního, hospodářského, vědeckého i kulturního života. Jakýmsi prostorovým intermezem je travnatá plocha, v níž mohli být pohřbíváni brněnští Židé ve druhé polovině 20. století: je smutné, ale normální a přirozené, dívat se na hroby, ale opravdu tragické je vidět prázdnou plochu, na níž hroby být měly, bez nich: mrtví zde nejsou, byli obráceni v popel v krematorních pecích nacistických koncentračních táborů. – Následuje, oddělena cestou, jak tomu dle ortodoxie prý být má, část, v níž jsou pohřbeni ti, kdo víru Izraele nepřijali, přáli si však být na tomto hřbitově pohřbeni; někdy snad i ze sympatie a solidarity, mnohdy z toho důvodu, že je již obecněji známa židovská pieta vůči mrtvým, například v zacházení s tělesnými pozůstatky, než jak je tomu v mimožidovských zařízeních pohřebních služeb.

Děkujeme Židovské obci v Brně za tuto možnost, za pozvání i za výklad – a těm, kteří dosud židovský hřbitov v našem městě neviděli, doporučujeme jeho prohlídku. Stojí za to.

Jana Nechutová

kniha

Kdo jsou Židé

V brněnské pobožce vzdělávacího a kulturního centra Židovského muzea v Praze byla dne 27 března uvedena kniha „Kdo jsou Židé“, kterou vydala Společnost pro odbornou literaturu Battister & Principal. Je to překlad úspěšné knihy „Was ist kosher“, kterou napsal Paul Spiegel (1937 – 2006), předseda Ústřední rady Židů v Německu, aby uspokojil zvědavost nežidovského obyvatelstva a odstranil tak jejich nedůvěru k Židům způsobenou neznalostí, zkreslenými představami i předsudky; knihu přeložili Eva a Pavel Dobšíkovi.

V úvodu autor píše: „Vstupte do světa židovství! Podnikněte dobrodružný výlet, během kterého se seznámíte s kořeny svého vlastního náboženství. Křesťanství, zrovna tak jako islám, pochází z náboženského základu, který vybudovali staří Hebrejové před zhruba čtyřmi tisíci lety a který tvoří svébytný základ živé víry.“

Na 230 stranách autor čtivou formou probírá židovství z různých stránek. Židé jsou pozoruhodný národ, který neasimiloval po zničení svého Chrámu Římany a rozprášení po celém světě, ale zachoval si svoji identitu díky systému pravidel v Talmudu, který určuje, co má a nemá dělat Žid v jednotlivých situacích.

Dočtete se postupně o tom, kdo je Žid, o systému 613 příkazů a zákazů zvaných „micva“, o různých směrech v židovství a jeho vývoji, o historii, jak probíhá šábes, co je zavdala, proč se o šábesu nesmí pracovat. Podrobně jsou popsány židovské zvyky, jak se Židé oblékají, co smejí jíst, co je košer kuchyně. Pestrý a velmi zajímavý je i židovský rok plný svátků s podivnými názvy: Roš ha-šana, Jom kipur, Sukot, Hoša `na raba, Šmini aceret, Simchat Tóra, Chanuka, Purim, Pesach, Šavu `ot a další. Každý tento svátek připomíná určitou událost z židovské historie. Svátky se liší svým průběhem, jídelníčkem a zvyky, nechybí nocování v chýši nebo pod širým nebem, noční čtení i karneval. Židé neslaví vánoce, na svého mesiáše stále čekají.

Autor se také stručně zabývá postavením Židů ve společnosti v minulosti i dnes; byl to život v ghetu, pogromy, holocaust, antisemitismus, teorie o spiknutí. Sama církev v průběhu staletí má na svědomí životy miliónů Židů. Přežívat krušné chvíle pomáhaly Židům anekdoty, kterých je v knize řada. Na závěr uvedu jednu z nich:

Žid spěchá s pláčem do synagogy. Tam nařiká a pláče, bije se v prsa, rve si vlasy a volá: „Bože, můj syn se nechal pokřtít, stal se křesťanem!“ Náhle uslyší temný, plačtivý a zoufalý hlas shůry: „Můj syn také!“ „A co jsi udělal?“, ptá se zoufalý Žid svého zoufalého Boha. A opět zazní hlas boží: „Napsal jsem Nový zákon!“

Jan Franců

dětský koutek

Jeruzalém

Jeruzalém znamená „město pokoje“. Z malého městečka, které se krčilo na strmém kopci Sión, vybudoval král David kolem roku 1000 př. Kr. hlavní město svého království. Jeho syn Šalomoun ho rozšířil, vyzdobil a vystavěl hradby. Mistrovským dílem krále Šalomouna je velkolepý chrám, který dal postavit vedle svého paláce.

Ezechiáš dal vybudovat kanál na přívod pitné vody z pramene Gíchon až do středu města. V případě obléhání obyvatelům nehrozila žízeň.

Během celého roku žilo ve městě jen několik tisíc lidí. Mnozí z nich pracovali ve službách chrámu. Na tři největší svátky – Velikonoce, Letnice a Svátek stánků – přicházeli do Jeruzaléma ze všech stran tisíce poutníků.

Roku 586 př. Kr. město dobyl a vypálil král Nebúkadnézar. Obyvatele odvěkli do Babylona. Po sedmdesáti letech se někteří vrátili zpět. S velkou námahou znovu vybudovali město a v něm chrám a kolem hradby. V Jeruzalémě byl ukřižován a vzkříšen náš Pán Ježíš Kristus.

Mezi r. 70 po Kr. a povstáním Bar Kochby o 60 let později ležel Jeruzalém v troskách. Dnes je město důležitým náboženským centrem tří monoteistických (těch, kteří vyznávají jednoho Boha) náboženství – judaizmu, křesťanství a islámu.

Co říká o Jeruzalému Bible?

Napište Žalm 137, 6

.....
.....
.....

Vaším úkolem je projít mřížkou od jednoho východu ke druhému. Pomůckou jsou přerušované čáry, ty udávají směr cesty. Přes plné čáry se nesmí. Pokud budete postupovat správně, sestavíte biblický verš. Pozor, ne všechna slova využijete.

Vypro-	šujte	Jeruza-	lému	na
radoval	hory	na	pokoj	dinova
do	se	jsem	kéž	v
siónu	domu	Hospo	oči	klidu
milují!	Tě	kdo	Ti	žijí

ze staršovstva

Brno I

Seznam minulých sborových akcí k hodnocení byl tentokrát opravdu bohatý. Pečlivě připravený rozhlasový přenos bohoslužeb, radost z nových členů sboru, koncert Radoslava Kvapila, varhanní doprovod paní profesorky Veselé, nedělní návštěva Vídně – s tím vším a mnohým dalším vyjádřilo staršovstvo svou spokojenost. Z plánovaných akcí jsme se soustředili na zajištění návštěvy z Vídně (9.6.) a vystoupení pěveckého sboru z Moravské Třebové (10.6.). Bratr kurátor informoval o své účasti na instalaci kazatele nově vznikajícího luterského sboru v Brně. Bylo rozhodnuto zahajovat trvale bohoslužby první slokou vybrané písně. Bude objednan dotisk pohlednic Červeného kostela a pohlednice s fotografiemi ze života sboru. Byl schválen konání nového ročníku kurzů Alfa od října 2007. Těm, kteří nezaplatili salár, bude zaslán upomínkový dopis se složenkou. Díky dotaci Magistrátu města Brna ve výši 250 tisíc Kč bude možné zahájit opravu střechy Červeného kostela. Na Blažkově proběhla hojně navštívená brigáda, která udělala spoustu práce. V závěru jsme probírali podněty z nedávné ankety a skončili jsme nezvykle brzo – pět minut po deváté.

Jiří Gruber

Brno II

Pravidelný přehled dění ve sboru a pravidelná informace o sborovém hospodaření zaplnily první část programu květnové schůze staršovstva. Zdá se, že pro letošní rok zamýšlené úpravy Blahoslavova domu nepřesáhnou rozměry vnitřních stavebních změn a oprav vnitřního zařízení. Sboru se v tomto roce zatím daří hospodářsky zajišťovat svou činnost v očekávané podobě, a také dodržet závazky, které máme z minulých let (oprava střechy kostela v roce 2005 si vyžádala půjčku z celocírkevního hospodaření, již sbor řádně splácí). - - - Zajištění bohoslužebných a katechetických záležitostí bylo další částí programu schůze. Těšíme se, že k večerním službám Božím ve druhý den svatodušních svátků budeme i tentokrát moci do Blahoslavova domu pozvat nejen hosty z brněnských sborů naší církve, ale že toto shromáždění bude opět představovat společenství ekumenicky co nejotevřenější – jako příležitost ke společné Boží oslavě, k naslouchání dobré zvěsti a ke svátostnému obecenství u stolu Páně.

Jaroslav Vítek

Brno - Židenice

Staršovstvo židenického sboru se sešlo 18. dubna: Jana Kašparová, která se spolu s dalšími v Jáchymově zúčastnila společného pobytu se zástupci partnerského sboru v Göttingen, podala o tomto víkendovém setkání zprávu; staršovstvo uvažovalo o perspektivách tohoto partnerství. - Připravovali jsme konfirmační slavnost na 20. květen. - Dále staršovstvo jednalo znovu o některých stavebních či spíše dispozičních úpravách suterénu modlitebny. Zvažovalo zřídit pod balkonem („kůrem“) zasklený prostor, který by byl navenek zvukově izolován, v němž by však mohli rodiče s malými dětmi sledovat průběh bohoslužeb pomocí audiozařízení. Konečné rozhodnutí závisí na vyjádření památkářů.- Dále rozhodlo konat „tématické“ schůze staršovstva: první se bude konat v červnu, kdy na schůzi pozveme zástupce mládeže.

Jana Nechutová

---

modlitba

Pane,

Ty jsi naše útočiště.

Ty víš, jací jsme a co děláme, vidíš do našich srdcí. Přicházíme k tobě s únavou a starostmi, se svými touhami i zklamáními, se vším, co nás těší i co nás tíží.

Pane, přijď k nám a pomoz nám. Pomoz nám slyšet a rozumět, promluv své slovo do našeho svědomí.

Mluv k nám, abychom poznali tvou vůli, dej nám odvahu a sílu k dobrému slovu i k dobrému činu. Mluv k nám, když jsme sami a potřebujeme druhé lidi, když si příliš důvěřujeme nebo si věci usnadňujeme.

Přijď ke každému z nás do jeho skryté nouze, přijď k nám a pomoz nám.

Amen

Ze sbírky Mitten unter uns vybrala Kristina Malachová

obrázek na obálce: Jindra Hubková, Obrázky z bible, . ČBS 1998

Setkávání – brněnský evangelický měsíčník. Ročník VIII. Vydávají sbory Českobratrské církve evangelické Brno I a Brno II. Odpovědní redaktoři: Jiří Gruber, Jaroslav Vítek. Spolupracovali: Marek Baláš, Miloslav Cahlík, Věra Dadáková, Hana Dvořáková, Jan Franců, Ladislav Hájek, Marie Melicharová, Ludmila Marková, Ctirad Novák, Jana Slámová, Blahoslav Šimek a další. Registrováno pod číslem MK ČR E12109. Vychází 10× ročně. Doporučená cena jednotlivého čísla 10 Kč.

Adresa sboru ČCE Brno I: Opletalova 6, 602 00 Brno, tel. 542 211 453,
email: ccebrno1@atlas.cz, <http://brno1.evangnet.cz>

Adresa sboru ČCE Brno II: Lidická 79, 602 00 Brno, tel. 541 212 469,
email: evsboii@iol.cz, <http://brno-ii.evangnet.cz>
